

بررسی تأثیر شرایط اقلیمی در شکل معماری مساکن مناطق سرد و کوهستانی (مطالعه موردی: مجتمع مسکونی آسمان تبریز)

سیدمهدی قدوسی فر^{1*}، مجتبی هاشم نژاد²، جواد آهنگری³

- 1- دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، تهران، ایران m_ghoddusi@yahoo.com
- 2- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد عجب شیر، ایران fractal_archfolding@yahoo.com
- 3- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد عجب شیر، ایران j.ira26@yahoo.com

چکیده

یکی از مهمترین وظایف معماران از ابتدای پیدایش سکونت جمعی، برقراری آسایش فیزیکی و کالبدی انسان در فضاهای زیستی، از جمله ساختمان هاست که یکی از عوامل اصلی ایجاد آسایش در ساختمان، ایجاد تعادل حرارتی بین محیط درون و بیرون آن است. در معماری سنتی و تاریخی ما مسئله مذکور به طرق مختلفی از جمله تغییرات شکلی بنا، جهت گیری مناسب بنا نسبت به زاویه تابش، باد، ترکیب بندی اعضای سازه ای و بکارگیری انواع مصالح سازگار با محیط و... مرتفع شده بود. با ورود تکنولوژی های جدید در امر ساخت و ساز و رواج استفاده از تاسیسات مدرن به ویژه در سال های اخیر، به تدریج ملاحظات اقلیمی شاخص در ساخت و سازهای جدید کمرنگ تر شده و سیستم های برودتی و حرارتی مدرن عهده دار این مهم شدند. بررسی میزان توجه به ملاحظات اقلیمی از یک طرف و ارزیابی کارایی تکنولوژی و سیستم های بکار رفته در شکل معماری ساختمان های جدید از طرف دیگر هدف اصلی این مقاله می باشد. به همین منظور بافت مجتمع مسکونی آسمان تبریز به عنوان نمادی از ساخت و ساز جدید و سبک معماری نوین برای مطالعه موردی در این تحقیق انتخاب شده است. روش کار در این تحقیق به صورت 1- پیمایشی و برداشت های میدانی از طریق عکس برداری، تهیه پلان ساختمانی، استفاده از عکس های هوایی و... 2- روش اسنادی و کتابخانه ای از طریق مراجعه به بانک های اطلاعاتی مرتبط از جمله سایت های اینترنتی، مقالات داخلی و خارجی، کتب و ارگان های مرتبط با موضوع تحقیق می باشد. تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کاربردی بوده و به صورت موردی انجام می گیرد. مطالعات موردی انجام گرفته در بافت مجتمع مسکونی آسمان تبریز حاکی از آن است که در این مجتمع در بسیاری از موارد از جمله جهت گیری بناها در مقابل تابش آفتاب، نوع بازشوها و اندازه آنها، ارتفاع مفید سقف، نوع پنجره ها، سرانه فضای سبز، ارتفاع زمین، بکارگیری آب نما در محوطه ی ساختمان ها و... ملاحظات اقلیمی مورد توجه بوده، ولی در برخی موارد از جمله نوع مصالح بکار رفته، رنگ مصالح و عدم نورگیری قطعات شمالی و... تابع شرایط اقلیمی نبوده و صرفاً مشکلات مذکور از طریق تکنولوژی هزینه بر و با مصرف انرژی بالا مرتفع شده اند.